

การบริหารงานโดยใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัด
สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

ADMINISTRATION BY GOOD GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN PHRA
PHUTTHABAT MUANG SARABURI CONSORTIUM UNDER SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SARABURI

ธีระเดช พิ๋วผ่อง

Teeradech Pewpong

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Branch Education Faculty Bangkokthonburi University

6633100310@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี และ (2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีตามการประเมินของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 361 คน กลุ่มตัวอย่าง คือครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี กำหนดขนาดตัวอย่างโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 191 คน และสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ตามการประเมินของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study administration by good governance of school administrators in Phra Putthabat Mueng Saraburi Consortium under Secondary Educational Service Area Office Saraburi; (2) to compare administration by good governance of school administrators in Phra Putthabat Mueng Saraburi Consortium under Secondary Educational Service Area Office Saraburi according to teachers and educational personals' assessment classified by administration with Good Governance of educational administrators in Phraputthabat Group, Mueng Saraburi under the Saraburi Secondary Educational Service Area Office, classified by ages, Educational levels and work experience.

Research methodology was a survey research. The population consisted of 361 teachers and educational personals in Phra Putthabat Mueng Saraburi Consortium under Secondary Educational Service Area Office Saraburi. Sample was 191 teachers and educational personals. Sample size determined by Krejcie and Morgan's table and obtained by proportional stratified random sampling technique. The instrument was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and hypothesis testing by Independent t-test.

Major findings were: (1) administration by good governance of school administrators in Phra Putthabat Mueng Saraburi Consortium under Secondary Educational Service Area Office Saraburi in the overall was at high level; and (2) comparison of the administration with Good Governance of educational administrators in Phraputthabat Group, Mueng Saraburi, under the Saraburi Secondary Educational Service Area Office, in overall, was at high level; and (2) the comparison of administration by good governance of school administrators in Phra Putthabat Mueng Saraburi Consortium under Secondary Educational Service Area Office Saraburi according to teachers and educational personals' assessment classified by administration with Good Governance of educational administrators in Phraputthabat Group, Mueng Saraburi under the Saraburi Secondary Educational Service Area Office, classified by ages, Educational levels and work experience in the overall were not different.

Keywords: Good Governance, School Administrators, Phra Putthabat Mueng Saraburi Consortium, Secondary Educational Service Area Office Saraburi

บทนำ

โรงเรียนในฐานะองค์กรของรัฐและเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เล็กที่สุดเป็นองค์กรพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม ประพฤติปฏิบัติงานในทางที่ถูกต้องชอบธรรม ผู้บริหาร ครู จึงเป็นแบบอย่างและเป็นผู้อบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและเกิดความละเอียดต่อการกระทำผิด ประพฤติมิชอบ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หลักการตอบสนองหลักความโปร่งใส หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา การจะบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารโรงเรียนต้องมีศักยภาพทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถ มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวปฏิบัติ (ธีระ รุญเจริญ, 2548)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัชฌมศึกษาสระบุรี สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี ความต้องการปฏิรูปการศึกษาโดยนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการพัฒนา เพื่อให้การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างสนับสนุนการจัดการศึกษาให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ควบคู่ไปกับการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม สุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่รวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาของบุคลากรทุกกลุ่ม โดยมีปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ซึ่งหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสามารถยกระดับและสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ในระดับสูงรวมถึงช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อันนำไปสู่การพัฒนาที่มีความสุจริต โปร่งใสและเป็นธรรมสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถือเป็นหลักปรัชญาทางการปกครองและพัฒนาประเทศให้อยู่รอดรวมทั้งเป็นหลักปรัชญาทางการศึกษาด้วย (เกษม วัฒนชัย, 2546)

ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี สหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี เพื่อให้ทราบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใดตลอดจนศึกษาหาข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

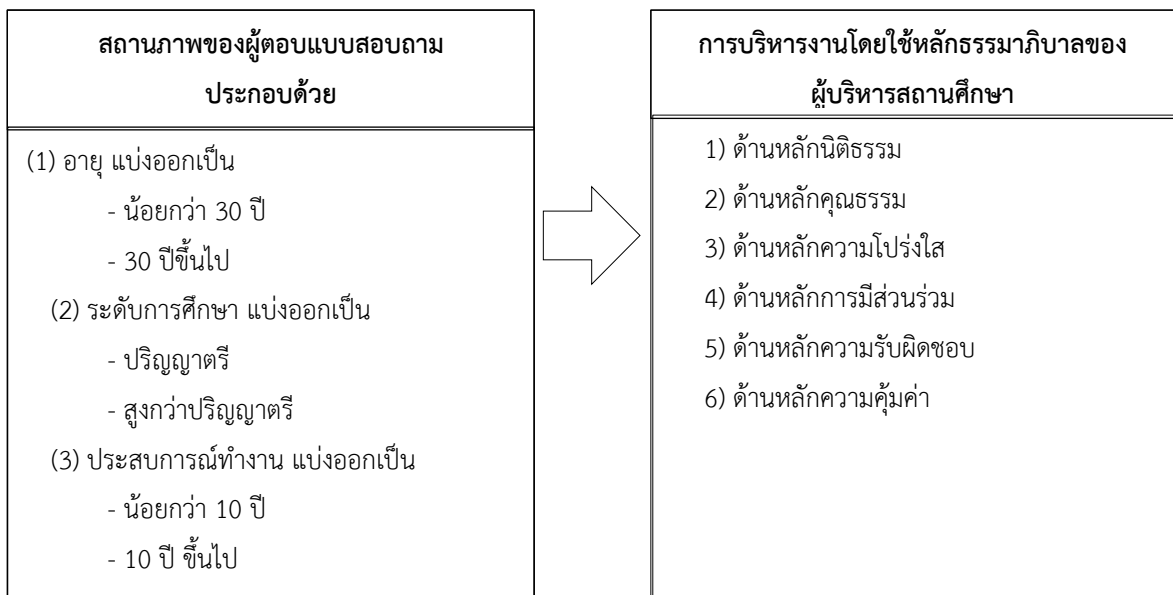
1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาท เมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

กรอบความคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยใช้แนวคิดการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 30) มากำหนดเป็นกรอบการวิจัยตามภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1: กรอบความคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยใช้ขอบข่ายการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 30) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 5 แห่ง จำนวน 361 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครู ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตพระพุทธบาท เมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 5 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 191 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยกำหนดให้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการสุ่ม

3. ตัวแปรการวิจัย

1) ตัวแปรต้น คือสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

(1) อายุ แบ่งออกเป็น (1) น้อยกว่า 30 ปี (2) 30 ปีขึ้นไป

(2) ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น (1) ปริญญาตรี (2) สูงกว่าปริญญาตรี

(3) ประสบการณ์ทำงาน แบ่งออกเป็น (1) น้อยกว่า 10 ปี (2) 10 ปี ขึ้นไป

2) ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 30) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) รองลงมา คือด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.04$) และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =3.98$) ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=163)

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1.ด้านหลักนิติธรรม	4.04	0.58	มาก	2
2.ด้านหลักคุณธรรม	4.41	0.45	มาก	1
3.ด้านหลักความคุ้มค่า	3.92	0.37	มาก	6
4.ด้านหลักความโปร่งใส	3.98	0.46	มาก	3
5.ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.96	0.39	มาก	5
6.ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.98	0.35	มาก	4
รวม	4.05	0.43	มาก	

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาตามช่วงอายุในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Independent) ดังตารางที่ 2-4

2.1 การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

(n=163)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	อายุ				t	sig
	น้อยกว่า 30 ปี		30ปี ขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านหลักนิติธรรม	4.03	0.35	4.05	0.30	-0.29	0.772
ด้านหลักคุณธรรม	3.95	0.29	3.91	0.25	0.77	0.441
ด้านหลักความโปร่งใส	3.94	0.24	3.90	0.24	0.66	0.507
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.98	0.24	3.98	0.20	0.06	0.954
ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.97	0.18	3.95	0.22	0.46	0.648
ด้านหลักความคุ้มค่า	3.97	0.18	3.99	0.15	-0.67	0.502
รวม	3.97	0.16	3.96	0.13	0.330	0.743

2.2 การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีจำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 163)

ความรับผิดชอบการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านหลักนิติธรรม	4.07	0.38	4.00	0.22	0.99	0.326
ด้านหลักคุณธรรม	3.93	0.27	3.91	0.26	0.33	0.742
ด้านหลักความโปร่งใส	3.94	0.24	3.88	0.25	1.08	0.283
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.98	0.21	3.98	0.22	0.57	0.567
ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.94	0.24	3.98	0.14	-0.86	0.390
ด้านหลักความคุ้มค่า	3.99	0.16	3.97	0.16	0.75	0.450
รวม	3.98	0.16	3.95	0.11	0.71	0.480

2.3 การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(n = 163)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	sig
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านหลักนิติธรรม	4.06	0.36	4.02	0.25	0.55	0.584
ด้านหลักคุณธรรม	3.92	0.27	3.91	0.25	0.25	0.801
ด้านหลักความโปร่งใส	3.92	0.26	3.91	0.20	0.19	0.843
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.97	0.24	4.00	0.15	-0.59	0.553
ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.94	0.23	3.99	0.13	-1.42	0.160
ด้านหลักความคุ้มค่า	4.01	0.16	3.93	0.15	2.32	0.023*
รวม	3.97	0.16	3.96	0.10	0.29	0.765

อภิปรายผล

จากการค้นพบของการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัชฌมศึกษาสระบุรี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัชฌมศึกษาสระบุรี มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยยึดตามระเบียบระเบียบสำนักงานกฤษฎีกาว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในแต่ละด้านประกอบด้วยทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการภ และยังสอดคล้องกับ พระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่าครุมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหาร หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาให้ตีมีประสิทธิภาพ ทำให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาสำเร็จตามเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัชฌมศึกษาสระบุรี สามารถนำไปอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านนิติธรรม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัชฌมศึกษาสระบุรี มีการดำเนินการให้ครู นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และผู้บริหารมีการแนะนำ ตักเตือนบุคลากรในโรงเรียนที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการสนธิ จิตตมโม (กองแก้ว) (2556) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่าครุมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครุที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านหลักนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารดำเนินการปฏิบัติตามกฎหมายและยกย่องครูและนักเรียนที่ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียน

1.2 ด้านหลักคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เสียสละเวลาและทรัพย์สินของตนต่อหน่วยงาน ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอริการสนธิจิตตธมโม (กองแก้ว) (2556) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าการใช้หลักธรรมมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านหลักคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ด้านหลักคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความยุติธรรมไม่เอียงด้วยรักหรือชิงต่อบุคคลากรหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี มีการจัดระบบการดำเนินงานที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ และผู้บริหารมีการเปิดเผยข้อมูลให้แก่ประชาชนและบุคลากรในโรงเรียนทราบตามความเป็นจริง สอดคล้องกับสอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ด้านหลักความโปร่งใสโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการจัดระบบการดำเนินงานที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินงานตามแผนและปฏิบัติงานเป็นระบบชัดเจน เปิดเผยข้อมูลสาธารณชนทราบอย่างตรงไปตรงมา

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานที่สำคัญให้บุคลากรหลายคน เพื่อลดความเสี่ยงจากการผิดพลาดหรือทุจริต และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอริการสนธิ จิตตธมโม (กองแก้ว) (2556) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าการใช้หลักธรรมมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรม

มาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่าครุมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งแสดงว่า การบริหารงานสถานศึกษานี้ ผู้บริหารงานตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของคณะครูผู้ปกครองและชุมชนสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาร่วมวางแผนกำหนดนโยบายการดำเนินงาน แสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจซึ่งจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการทำงานทำให้สุขภาพขององค์กรเข้มแข็งขึ้น

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ผู้บริหารมีความตระหนักและสำนึกต่อหน้าที่ที่มีต่อโรงเรียนและสังคมและผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน สอดคล้องกับพระมหาลำพึง ธีรปณฺโญ (2553 : 77) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า บุคลากรของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิมมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ด้านหลักความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานต่าง ๆ มีกฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณ เป็นหลักในการบริหาร ผู้บริหารมีความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของสถานศึกษา บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงานให้ความร่วมมือ ในการทำงานที่ดี ทำงานเป็นทีม มีการปลูกจิตสำนึกให้มีความเอาใจใส่ต่องาน โดยเน้นให้คำนึง ถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก และมีจิตใจเสียสละ ให้ความร่วมมือกับทางสถานศึกษา

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสันกาลาศิริ อำเภอรามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีมาตรการประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และสาธารณูปโภค และผู้บริหารมีการณรงค์ให้ครูและนักเรียนรู้จักนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาเป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณ ผลสัมฤทธิ์ ของการจัดการศึกษาเป็นที่พอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีอำนาจปกครอง ดูแลบำรุงรักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าให้สถานศึกษา และมีอิสระในการจัดการงบประมาณที่ตั้งไว้สำหรับสถานศึกษา ตามที่ได้รับกำหนดวงเงินและมีอิสระในการบริหารเกี่ยวกับการพัสดุในการดูแลรับผิดชอบจึงส่งผลให้การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่าของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพระปรเมศวร์ ปัญญาวิโร (แจ่มแจ่ม) (2553 : 79) ได้ศึกษาเรื่องระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้อง

กับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านหลักความคุ้มค่าโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้งบประมาณ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ หน้าที่รับผิดชอบ และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และมีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เหมาะสมในหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับพระบรมราชโองการฯ ปญญาวชิโร (2553 : 79) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าผู้บริหารบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ไม่ได้จำกัดอยู่ที่อายุ จะเป็นอายุเท่าใดก็สามารถปฏิบัติงานได้เหมือนกัน

2.2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่างกันโดยภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นเพราะ กลุ่มตัวอย่างที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีหลักการบริหารงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับพระมหาอำไพ ธีรปัญญา (เพ็ญภู) (2553 : 77) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าครูหัวหน้าฝ่ายงานยังคงมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการสอนเช่นเดียวกับครูผู้สอนจึงมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน

2.3 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ที่มีประสบการณ์ต่างกันโดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี มีความเหมาะสมในหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ แต่ยังไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานต่างระดับมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านหลักความคุ้มค่า เมื่อพิจารณาประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี กับตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสิรินญา ศิริประโคน (2561 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างระดับมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่าง แสดงให้เห็นว่า การทำงานในไม่ได้จำกัดอยู่ที่ประสบการณ์ในการทำงานก็สามารถทำงานได้เหมือนกัน ครูผู้สอนทุกคนจึงมีข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ วิเคราะห์และสรุปเหตุผลแนวทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธบาทเมืองสระบุรี สำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีควรให้ความสำคัญในการดำเนินการทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรมีการแนะนำตักเตือนบุคลากรในโรงเรียนที่ประพฤติไม่เหมาะสม ผู้บริหารควรมีการดำเนินการให้ครูนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

1.2 ด้านหลักคุณธรรมผู้บริหารควรมีการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยความรอบคอบอย่างมีวิจารณญาณ ผู้บริหารควรมีความประพฤติที่เที่ยงยึดถือเป็นแบบอย่างได้ผู้บริหารควรเสียสละเวลาและทรัพย์สินของตนต่อหน่วยงาน

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการจัดระบบการดำเนินงานที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ ผู้บริหารควรมีการเปิดเผยข้อมูลให้แก่ประชาชนและบุคลากรในโรงเรียนทราบตามความเป็นจริง

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ บุคลากรในโรงเรียนควรตระหนักในสิทธิหน้าที่และปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด ผู้บริหารควรเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกันและกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรมีการมอบหมายงานแก่บุคลากรตามความรู้และมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับจังหวัด

บรรณานุกรม

- กุลธิดา เลนุกุล. (2554). **ตัวชี้วัดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- เกษม วัฒนชัย. (2543). **ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- จันทร์จิรา เมธาจิโนทัย. (2557). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารการศึกษา สังกัดเทศบาลนครระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิม เทียงสงค์. (2549). การศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชลทิษา ลิ้มสกุลศิริรัตน์. (2551). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). **ธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ: น้าฝน.
- Agere, S. (2000). Promoting good governance, principles. Practices and perspective. London: Commonwealth Secretariat.
- Clarke, V. C. B. (2001). In serch of good governance: Decemtralization and democracy in Ghana. Illinois: Northern Illinois University.
- Marcella, C. C. (2005). Educational governance of the Morongo Unified School District. Minnesota: Capella University.
- Grace, K. A. (2002). Professional autonomy and collective endeavor in academic department: A study of department identity and practices that benefit the scholar, the institution and the public. Retrieved from <http://www.lib.umi.com>
- Kimmet, P. (2005). The politics of good governance in the Asean 4. Australia: University of Canberra.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Likert, R. (1970). *The human resources: Cases and concept*. NY: Hart Court Brace B.

McMillan, L. K. (2007). *A misguided curriculum: Decentralized education policy in Ghana's primary school system*. Canada: Saint Mary's University.

Worldbank. (1992). *Governance and development*. Washington: The World Bank.